

JORDI VICENT

PROPIETAT DE AGRICULTORES DE LA VEGA, S. A.

Fervasa: l'Ajuntament compra un femer

Segueixen sent personatges perpetus de SAV o de FERVASA. La ideologia o les accions els han marcats. La biografia no ofereix dubtes.

Ismael López

El 26 de juliol de 1968 un ple de l'Ajuntament de València adjudicava la concessió per al tractament i el reciclatge de fems a la Compañia Valenciana de Fertilizantes, SA (FERVASA). Per aquest acord, l'empresa, creada a partir d'una fundació matriu, la Sociedad de Agricultores de la Vega (SAV), va ser presentada llavors com el gran negoci del segle: hauria de pagar a la Corporació un cànon de 18 pessetes per tona i el ter-

me de la concessió arribava fins a l'any 1998.

Tot i això, uns anys després, FERVASA començava el seu currículum d'empresa en permanent conflicte. I el de gran monstre deficitari.

Així, passava a presentar un recurs pel qual, i atenent al fet que el servei li resultava deficitari, reclamava que l'Ajuntament subvencionàs els saldos negatius.

Recurs que, el 27 de maig de 1975, la Sala del Contenciós Administratiu fallava al seu favor, obligant la Corporació a restablir l'equilibri econò-

mic de la concessió. La vella relació quedava, doncs, invertida, desnaturalitzada. Ara era l'Ajuntament el qui havia de pagar la concessionària fins arribar a la situació actual, en què aquest ha de cotitzar a FERVASA 646 ptes. per tona de fem. I la quantitat arreplegada diàriament supera el mig miler de tones a València.

Amb una ajuda tan extraordinària, FERVASA hauria d'haver eixit amb tranquil·litat dels números rojos, equilibrar els comptes d'explotació i realitzar una adequada renovació de les instal·lacions. Però no ha estat així: FERVASA és un sac sense fons que genera pèrdues constants. En concret: 200 milions anuals de ruïna.

Comptabilitat: Tancada i falsa

L'obsessió municipal era, per tant, rescatar l'empresa. I, molt millor,

JORDI VICENT

comprar-la. Perquè el deute «arriba ja als 250 milions de pessetes», segons Juan Augusto Estellés, regidor de Neteja pública, el qual afirma: «Estem descontents amb FERVASA. La planta és caduca, l'empresa no fa inversions, no introdueix tecnologia. I, a més, realitza adobs de baixa qualitat». Hi afegeix: «les nostres auditories han demostrat, a més, errors administratius en FERVASA».

Més que simples errors. Perquè FERVASA ha presentat en nombroses ocasions comptes a l'Ajuntament sobre l'explotació que han posat al descobert comptes inflats fins a... 50 milions de pessetes. Xifres de pes, que han estat una de les causes fonamentals dels enfrontaments entre ell i la concessionària.

Una pràctica d'engany habitual, d'altra banda, en aquesta empresa, que també s'ha negat repetidament a presentar a la Corporació la seua comptabilitat. Una cosa necessària per seguir prenent el pèl al municipi. Vegem sinó, com a mostra, l'ocasió en què arribà a exigir al municipi el pagament d'un deute avaluat en 557 milions. Mentre que la Corporació només registrava un deute de 198 milions.

De tota manera, el gran negoci de FERVASA ha volgut ser sempre aconseguir-ne la venda a la Corporació. Però el preu ha estat desorbitat, exagerat... O, simplement, un frau: tres-cents milions. Perquè el valor de FERVASA a penes si arribava a ser cinc o sis vegades més baix del que els propietaris demanaven.

«Sí, perquè segons els nostres càlculs —diu, de nou, el regidor— el valor net comptable de l'empresa es situa en uns 40 a 60 milions de pts.». Exactament el 20 per cent de l'oferta «brindada» per la Compañia Valenciana de Fertilizantes, S.A.

Però, ara, tot està ja definitivament concertat: cent tretze milions serà la xifra per aconseguir l'empresa. Una municipalització que tindrà lloc mentre uns altres cent milions del pressupost continuen en marxa per a la planta de reciclatge a fi de

FERVASA, un monstre car, deficitari i antiqual que no agrada al regidor Estellés.

«modernitzar-la». És el preu d'un «mal contracte de concessió», ens diu el regidor Estellés. «Ja que en FERVASA, amb una altre tipus de gestió, podria haver-se'n tret més partit. I a tot això —hi conclou— caldria afegir la conflictivitat laboral permanent. Un fet molt greu per a un servei públic.

La patronal de marbre

Perquè FERVASA no és només el zero a l'esquerra de la inversió econòmica. El seu rostre és molt més profund, ja que aquesta empresa és, sense cap dubte, un petit planter de la ultradreta i de la patronal agrària més dura, a la qual només la constant activitat reivindicativa —particularment d'UGT, central majoritària— ha aconseguit de parar una mica els peus.

«En tota la història de FERVASA s'han produït problemes —diuen en la Federació d'Indústries Químiques d'UGT—. I autoritarisme. Sempre s'hi ha fet una política antisindical, clarament feixista». I hi afegeixen: «perquè s'ha estat reprimint fins avui mateix qualsevol esbós d'associació, de sindicalisme de classe». En 1985.

«Ara, SAV —la societat propietària de FERVASA— vol salvar la major quantitat de diners possible i, si cal, deixarà la filial», diuen. «Per això els interessa quedar molt bé amb l'Ajuntament». Al qual, d'altra banda, ha atribuït tota la responsabilitat quan li era «impossible» pagar regularment als seus treballadors.

Per aquesta raó s'han registrat nombroses vagues. Com la que havia de tenir lloc fa unes setmanes (finalment desconvocada en arribar-se a un acord). El memorial de greuges no podria ser més extens: «Retribucions baixes (una mitjana mensual de 45.000 pessetes, amb una escala salarial enormement oberta: alguns directors i determinats funcionaris de l'Ajuntament arriben a guanyar quatre o cinc vegades més gràcies a l'escala, les hores extres i els plusos). Condicions de treball desagradables i poc gratificants. Tractament del fem directament amb les mans. Condicions de seguretat i higiene nul·les. Retards en la percepció de salaris dels anys entre 1982 i ara...» I més: «cap mes sense cobrar puntualment. Deute del 30 per cent a la nòmina d'agost. Deute del total en la de setembre...» Per obrir un museu a Magistratura.

JORDI VICENT

Armes per a Milans

Però cal que continuem, que continuem esbrinant què comprará l'ajuntament per als ciutadans de València. Quin és el paquet de transferències —amb minoria ultradretana inclosa— del qual es farà càrrec la corporació.

FERVASA, segons diverses fonts consultades, era «un dels emplaçaments destinats a les cites i l'acció de la trama civil colpista del 23-F». Allí podria haver-se preparat una de les moltes *razzies* contra demòcrates, nacionalistes i sindicalistes de la vida política valenciana. Allí —sempre segons les nostres fonts— diverses «caixes plenes d'armes» esperaven el moment, disposades per a «l'alçament». Per a un repartiment ràpid entre el bo i millor de les files de Tejero. I no cal estranyar-se, com podrem comprovar més endavant, o per aquesta simple «anècdota»: el matí del 24 de febrer, un dels treballadors de l'empresa, servidor de la ultradreta local, es passejava orgullosament per les instal·lacions de FERVASA, portant, segons determinats testimonis presencials, aquest meravellós tresor que havia aconseguit recollir al pas del fem per les cintes trasportadores: més de cent carnets de Comissions Obres i d'altres organitzacions democràtiques, que alguns militants, emporugits o confosos pel ban de Milans del Bosch, havien preferit llançar al fem.

Però, no sols això: nombroses agendes, arxius, papers o cartes foren repartits i lliurats a l'extrema dreta per a la seua satisfacció «informativa». Depositats en mans «d'absoluta confiança».

I si tenim en compte que tot, absolutament tot el que llancem al fem a València va a FERVASA, res no ens ha d'estranyar. Com no ha d'estranyar-nos tampoc que en aquesta empresa hi haja un dels mercats negres més segurs per a l'adquisició d'armes.

I, en efecte, per només 22.000 pessetes, i posant-se en contacte amb l'enllaç adequat, és possible d'adquirir una pistola o una escopeta de canó tallat que, procedents de delinqüents —que abandonen l'arma després d'un atracament— i inclús de les que en alguna ocasió han estat furtades a les Forces i els Cossos de Seguretat de l'Estat, apareixen amb una freqüència inusitada entre el fem, on són localitzades en passar per l'electroimant, on tots els objectes metàl·lics queden automàticament separats.

L'empresa Chatarra Ramos és

l'encarregada de recollir tot aquest material metàl·lic i, mentre no es demostre el contrari, les pistoles i la resta de l'armeria. ¿Destinació? Ningú no ho sap. Però la provada ideologia filonazi de Ramos-fill i Ramos-pare crea les sospites més grans.

La policia en poques ocasions ha arribat a intervenir-hi. Malgrat que a FERVASA hi ha sostres, vidres, fanals amb múltiples forats de bala. Malgrat que mai, segons assenyalen les nostres fonts, han dut les armes trobades a la Guàrdia Civil o la Policia Nacional. I, amb aquestes preguntes sense respondre: ¿té ordre FERVASA d'entregar-les?, ¿per què no vigilen constantment l'empresa?, ¿per què no subhasten la contracta de ferralla i aquesta passa a Ramos Ribes?, ¿té aquest obligació, per escrit, d'entregar-les?...

Però FERVESA és una història infinita, inacabable... Perquè a FERVASA també s'ha trobat un material increïble. Un material que, en mans d'aquestes perilloses connexions ultres, podria resultar realment perillós: bombes de l'exèrcit, granades sense esclatar i que, en més d'una ocasió, han obligat els artificiers de l'exèrcit a desactivar-les, però que, en molts casos, queden sense retirar. Com aquesta que vam tenir a les mans: «Granada Transformada Cola Mod. 61 Lote 1-70. M 57 Instrucción/6/61», d'un volum de 42 cm i un pes de vora un quilo.

Bombes que també han esclatat en l'interior dels forns, fet que ha obligat, actualment, a anar canviant-los per les destrosses de les explosions. Perquè a FERVASA... □

CATÀLEG DES DEL FEM

Homes de SAV-FERVASA

Tradició ultradretana, tràfic d'armes, trampes en la comptabilitat, tensió patronal permanent: això és FERVASA. L'Ajuntament de València n'última ara la compra.

Aina Monsalvatge

Ricardo Martínez Valls: conseller delegat de la Societat d'Agricultors de la Vega (SAV), que presideix José Suay Belguier —propietària d'un 70 per cent de les accions de FERVASA— i en la qual és un dels socis capitalistes majoritaris, junt amb el seu germà, **José Manuel**, gràcies als 15.475.000 pessetes del primer i als 15.900.000 del segon, del total de 180 milions amb què es fundà la societat. Típic patró franquista: «paternalista, dur, superclassista i miserable». Igual que la del seu germà —gerent adjunt de SAV i amo de FERVASA—, la seua labor ha estat durament criticada, tant en mitjans laborals com empresarials.

Els seus comptes —abans a la Caixa d'Estalvis de València i ara al Banco de Crédito Español— han sofert contratemps constants. En nombroses ocasions ha hagut de recórrer a crèdits familiars, per tapar forats i deutes de SAV-FERVASA. Diguem, com a exemple, que el balanç de la SAV tancat el 30 de març de 1979 mostrava les següents i meteòriques

xifres: haver-capital; 144.473.123 ptes. Reserves: 28.924.332 ptes. Deu: 1.684.092.487 ptes.

Els Martínez Valls han actuat, d'altra banda, com a promotors actius del sindicalisme patronal o «lliure», típicament dretà, a València. Així, a la SAV segueix regint encara la Confederació de Treballadors Independents (CTI), davant la impossibilitat d'actuar legalment sota les seues sigles vertaderes la Central Obrera Nacional-Sindicalista (CONS), d'extrema dreta falangista.

Pel que fa a FERVASA i abans de l'actual predomini d'UGT, la CIT copava també tota l'«activitat» sindical. Els Valls, preferentment José Manuel, donaren sempre suport a Fermin Palacios, «un bon xicot que us convé», i al seu sindicat «independent», com «el més pràctic».

Secretari general de la CTI, **Fermin Palacios Cortés** —«som independents i no tenim vinculacions amb organitzacions polítiques ni empresarials, ni menys encara amb l'administració»— s'afilià a la CNT, d'on fou expulsat en 1981. Un detall que ha negat sempre públicament: «alguns grups de la CNT formàrem el Front